

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 15 (39)

Львів, 1-го серпня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Український виклад у Парижі

Дня 29-го червня ц. р. Французьке Товариство Українознавства влаштувало виклад відомої української письменниці Наталі Холодної на тему „Лицарський дух в сучасній українській поезії“. Цікава тема, як і особа прелегентки зібрання поважну, як на літній час аудиторію, яка з неослабленою цікавістю вислухала доклад. Тезою докладу було: Українська Нація відродилася, живе і розвивається, бо сучасна українська поезія замінила звичайний її мінорний та жалібний тон кличем до бою, до бадьорости і до лицарства.

Вільно закладати Дитячі Садки

Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові повідомляє, що внаслідок зажалень з усіх сторін краю, що вплинули до Управи у звязку з перепонами в закладанні садків для дітей, представник „Рідної Школи“ інтерв'ював у львівському воевідстві. Воевідство дало вияснення, що в найближчих днях вишле до всіх підчинених старостів обіжник, щоб вони не робили ніяких перешкод у закладанні дитячих садків.

На прогульку...

У гарну, літню, теплу днину
Піду в ліс, у полонину.
Піду в наші рідні гори,
Що маячуть мов прапори!
У дні піду лісами, а потемки
У село поміж братів лемків
Там дим стелиться пасемками,
Там легіні з дівчатами
Пісні співають чудові.
Там дівчата чорноброві
І легіні бистроокі
Тож молодиці, нівроки
Всі в народню ношу вбрані—
Мов писанки мальовані...

Ст. В.

„Свій до свого“

Перша фахова українська робітня

Основою буття кожного народу є незалежне, самовистарчальне господарство. Щоб досягнути цю велику ціль, мусимо придержуватися певних засад. Таким найважливішим середником, що має приблизити нас до вимріяної нами мети — це примінення на кожному кроці нашого життя відомого всім клича: „Свій до свого“. Кожний найменший промах у цій zasadі заслугоує та найбільший осуд усіх чесних і свідомих українців.

Тяжка господарська скрута приневолує нас видавати як найменше гроша у чужі руки. Тому саме в селі **Бонарівка**, коло Стрижова над Вислоком основано **Робітню господарських знарядів**, де господарі могли би по дешевшій від фабричної ціни набувати машини до молочення збіжжя, віялки, січкарні, культиватори, плуги та плужки до обрібки бульби.

Наше громадянство повинно заінтересуватися рідним виробництвом, що дає працю українському робітникові та доставляє кращих як фабричних господарських знарядів. Тоді український гріш буде лишатися в українських руках.

Бандити гуляють

Дня 9. липня ц. р. невідомі бандити напали вночі на дім господаря Івана Марковича в Лелюхові, коло Мушини, сильно його й жінку побили, забрали всю готівку. Ще раз пригадуємо стережіться різних „безробітних“ і волокитів. В околицях Криниці була сильна буря, наробила багато шкоди в полі та в садах. Для того щороку треба обезпечити всі засіви в одинокому українському Т-ві для Обезпечень „Дністер“ у Львові, Руська 18. — Знову в селі Поворозник перун забив вчором в 9. годині на дорозі господаря Дм.Полянського та його коня.

Що діється у світі?

Між Італією й Абіссинією доходить до щораз більшого напруження. Італія висилає туди свої війська. Абіссинський цесар звернувся до американського уряду з проханням про полагодження цього спору з урядами Англії, Франції та Італії. Італія не може програти війни, бо тоді пропала би слава та дорібок Італії. Абіссинці добре наберуть в шкіру.

В Азії так само не дуже спокійно. Відносини між Японією та Большевією, як теж між Японією і Китаєм дуже напружені. Можливі всякі несподіванки.

У Празі в днях 26. до 30. червня ц. р. відбувся Католицький Конгрес греко-католиків Ч.С.Р. з Підкарпаття прибули українці (мужчини, жінки, дівчата) у пишних народних убраннях. Ці українські групи були окрасою цілого походу. Їх майже на кожному кроці фотографували.

Жиди в Америці зложили мільйон доларів на поміч своїй братії в Палестині. Однак тяжко повірити, чи ці гроші не обернуть на ширення комуни.

Большевики дуже зацікавилися абіссинсько-італійським спором. Радять Італії не зачинати війни, бо з того скористає Німеччина, італійські війська будуть битися в Африці, Італія буде через це ослаблена, а тоді Гітлер захопить Австрію, якої не буде кому боронити.

Франція по союзі з Большевиками поділилася на два ворожі табори і кожної хвилини готова там вибухнути кривава домашня війна.

Польський сойм і сенат розв'язаний; нові вибори відбудуться у вересні. Як це все вийде, побачимо.

Поширюйте Нашого Лемка

Товариства тверезости в інших народів

У 12 числі писали ми про наших українських діячів, що боролися з поширюванням алькогольних напоїв та основували українські Т-ва тверезости. Та не тільки в нас, але й в інших культурних краях звернули люди увагу на шкідливість оп'янюючих напиків та почали боротися з налоговим п'янством.

У північній Америці засновано перше таке товариство тверезости в містечку Моро у 1808. році друге в Бостоні 1813. р., пізніше в інших містах так, що вже 1865. року заложено загальне американське Т-во тверезости, що гуртувало всіх прихильників відродженого життя.

В Європі найстарше таке товариство засновано у Шкотії 1826. року, потім у Швеції 1837. р., у нас — як ми згадували 1844. року, щойно пізніше в Норвегії 1850. р., у Німеччині 1883. р., знову в самій Австрії доперва 1887. р. У Швейцарії повстає в Цюриху — 1890. року „Міжнародне Товариство боротьби з п'янством“.

З цього бачимо, що українські братства тверезости, засновані 1844. ро у, за почином кардинала Михайла Левицького, належали до перших товариств тверезости у цілому світі, так що в Європі, після шкотів і шведів, українці були першим народом, що виступив до боротьби з налоговим п'янством. Провідниками тверезости та борцями з п'янством були священники українці, які працювали для поліпшення морального та етичного стану українського села. У черзі напишемо про передвоєнне „Відродження“.

На стрічу золотому сонцю

Темна ніч вкрила блакитні гори.

Чудова літня ніч, повна запахних цвіток, леготом вітру колишеться на філях воздушних просторів.

У таку нічку Микола Завзятий вертав до рідних сторін. Давно вже бував у цих чудових горах.

Спочати хочеться у таку ніч, налюбуватися ділом Божої величі, бо до хати ще не близько, ще добра половина дороги. Микола поклався на мягку землю, багату матір.

— Моя земля рідна, якби я міг Тебе обняти, приголубив-же я Тебе до втомлених грудей, як мати дитину. За Тебе й душу погубю, як знайде потреба. Греблі ставити буду, щоб руки неситих розгорталися об ці сиві скелі, яругою Тебе загороджу перед гаддям йдовитим.

Глянув на небо; світів бо-ж тамки світів. Цікаво, чи свободою хоч вони витають?

Потонув у задумах, у забуття. Земля колибалася, стогін з усіх сторін піднімався матері землі. Негід-

Хто пізнає свою хибу,

той правду пізнав — Про св. місію в Горличчині

Де двох беться, там третій користає — каже приповідка. І дійсно в селі Петружне коло Руської Ропиці, довгі роки жили люди спокійно. З переходом на накинєну віру — на православ'я настала біда в нашому селі. Сусід ворогує з сусідом, рідня ненавидить себе, б'ються свояки, один другого втопив би в ложці води.

До того доливав криницький «подвижник» оливи, щоб засівати за чортівські гроші ворожнечу та незгоду між тихими, працювими братами-лемками, бо він хоче бути тим третім, що «користає». Оклеветував греко-католицьку церкву, українське духовенство плюгавими рисунками та брехнями намагався понизити в очах народа, підбехтати проти влади, начав нагінку на українське життя в лемківських сторонах. — Це його робота, що позачинювали проти волі народа всі культурно-освітні та кооперативні товариства — організації, заставив сіти, щоб у муній воді ловити незрячих. Він у небоголоси скигнить, як скажена собака, що легше буде жити, як позбудемося українських священників.

І дійсно серед такої суматохи користає «третій» та сміється в кулак, що поріжнені брати-лемки провадять братовбійчу війну.

По наших українських селах на Лемківщині вештаються різні дурмани під видом «Земель і Воль» та «Русских Голосів», платні агітатори витягають руку по жир під по-

кришкою народньої роботи, вдаючи приятелів народа. Така «мексиканська» робота підпольним шляхом потайки підповзає в лемківську душу та червить здоровий народній організм.

Одначе тверезий лемківський розум пробуджується, лемко знає, що він є творцем історії, яка не знає ніяких уступків, вона жорстока, невблагана, але справедлива.

Лемко протестує проти «большевицьких» експериментів. Йому з поміччю повинна піти вся католицька акція, щоб його захоронити перед згубними шляхами. «Мексиканська» робота понижує достоїнство нашої церкви, підриває зв'язок, який лучить нас в один Український Нарід.

Недалекий вже час, як накинєні батюшки поманджають — кудю прийшли — бо нарід в дурманах не буде дримати. Щоб цю хвилину приспінити повинні всі церковні круги подбати та виполоти впершу чергу всіх тих, що ще досі під покришкою католицизму розсівають православний кукіль.

У згаданому селі Петружне відбулася свята місія з початком березня та тривала десять днів. І була радість і втіха в цілому селі, нарід прислухувався христовій науці для старших і молоді. Православні чуть-чуть відважились прийти послухати правдивих слів, одначе їхній батюшка видав строгий приказ, не брати участі в цій місії.

ники її лице доптають, випивають кров; брехню завели, що такої хрещений світ не бачив. Вони збещестили лице рідної матері.

У велитня прокинувся, щоб покликати село на рятунок, бо йому станули наперекір дороги, до рідної хатини не пускають. Милевими кроками коротав простір, бо юди, каїни і фарисеї давлять неньку землю. Застукав у двері крайньої хати. Тихо, ніхто не відзивається. Ще дужче стукає, у друге гремять у вороття.

Не чути—може вимерли? Кричить. Вуха до стіни приставив, наслухує, чей хто ворухнеться.

— Рятуйте! — кризь сон лебеділи люди у хаті.

— Рятуйте! Сон, вічну змору насилає на нас люта зрада, зрада нищить нас. Ворожа лєсть убиває наші діти. Перервіть нам цей тяжкий сон. Він не буде вже мати більже доступу до наших душ. Рятуйте від прокляття!

У нічній пітьмі синявий вершок церкви, як лезо ножа. Дзвони—ось, вони мені допоможуть — майнув Ми-

кола на дзвінницю. Потемки відшукав одну, другу, третю ливу, у трійцю рванув цілою силою.

— Ставай, хто живий! Ставай, хто живий! Не бійся! дзвони гуділи поміж далеких скелі — дебри, високі гори; бурунами филь заходили кризь щілини до лемківських хижок.

Сонних синів Карпат пробуджували, прошибали кости мерців. Відганяли пакість, люту зраду.

Біжать люди у поле, чудуються—чи Син Божий пряходить останнім судом судити живих і мертвих? Чи що сталося?

Це дніє, сходяче сонце золотом опроміньює зруби гір, ясином блеском прошибає їхні постаті.

Радіють, один обнімає одного, брат паде в обійми братові; помирилися найзавзятіші вороги.

Біжать, щоб справді переконатися про це чудо; оглядають свої хижечки,—це дійсність, правда. Отварають на розтіж вороття золотому сонцю від сходу! Від княжого Львова, від Золотоверхого Києва...

(Олег)

Проч большевики!

Усі часописи писали недавно, що большевики задумали збудити церкву св. Софії у Києві. Проти цього дикунства (вандалізму) запротестував цілий світ; всі католицькі та вчені круги виступили голосно з рішучим протестом недопустити до заглади найкращої паматки українського будівництва.

І нагло сталося чудо!

Розжалобився та розкричався саракра криничанський „Лемек“ і пише: „православному митрополиту Дионізію попленталося в голові й протягом одного дня переродився на українця і як православний архієпископ мільйонів українського населення протестує проти збудення найбільшої святині українського народу—Софійського Собору в Києві, котрий є рівночасно пам'ятником українського будівництва“.

Дальше читаємо так: „брат лемко глядав в православ'ю рускості, він переходячи на православ'є, хотів скритися перед українізацією, а оказується, що втік з дощу під ринву—протирайте очи, вдайтесь п'ястуком по чолі, щоб не здавалося вам, що се сон“.

Огож виходило би з цього таке, що тут зле і там біда, або де глянеш, всюди українці.

Певно продумує криничанський „Лемек“ знову яку хитру штуку та хоче забавитися з другими в місіонарив.

Слід додати на заокруглення, що на заввагу свідомих українців-лемків, чинену в Риманові-Здрою—отцю Канцлерові, що лемки не хочуть бачити у своїх священників (хоч вони старої дати) криничанських газет, які висмівають всіх українських душпастирів—на рівні з комуністичною „покійною Працею“, яка теж підірвала основи греко-католицької церкви, о. кан. Іван Полянський, не знаходив оправдання, для тих парохів руских, хоч старався їх боронити.

Що далі, лемки дуже добре знають за які гроші друкується різні брошури, як „Народовики і обшчероси, Лемковина—Сибір“, календарі і т. п. криничанські рептильки, щоб далі ширити між населенням Лемківщини незгоду та роздор; щоб не допустити до народньої згоди.

Ба, ще чого доброго—повинен ше криничанський подвижник дописати—„а як станеться знову яке чудо (бо тепер чуда модні—прим. скл.)—та решта зукраїнізується—тоді де подіватися?—щоб мати спокійну голову перед українізацією?!

Запутався саракра „Лемек“ і ні в кут, ні в двері.

З цього бачимо ясно, що знаходиться ще багато таких у нашому народі, які говорять, пишуть і думають українською мовою, одначе

дальше вдають москалів, бо за це платять їм солено, знову другі цураються рідної матері та з дикою ненавистю чинять експерименти з душею народа. І Богові свічку і чортові огарок—коби лише не допустити до єдності в народі.

Не хочемо бавитися в пророків, але не за горами цей час, що правда побідить і всі брати лемки без огляду на переконання подадуть собі руки до спільної боротьби з галапасами здорового розвитку відродженої Лемківщини.

Тому всі ставаймо одною лавою до народньої праці, виполюймо кукиль, що заснічує наші народні ниви, бо незгодою, сваркою, ворогуванням та злобою ніхто рідної хати не відбудував! Подумаймо,—находиться в селі рідня: батько, мати сини, дочки живуть в одній хаті. Батько не читає ані книжок, ані часописів і веде господарку по старому на свою руку. Мати теж мерзиться друкованим словом, гарує від раня до ночі, не може видалити на цілу челядь. Сини, та дочки, от, щоб лише перепхати день поза день і піти на заробіток, бо в хаті негодного нічого доробитися. І так ціла рідня (в нівеч) зводиться свою господарку. При найменшій нагоді зачинають сваритися, визивати, дошкулювати собі взаємно та часто бійка, процеси закінчують родинне щастя. Або ще таке: розлоге, гарне село,

хати між садами, величава церква пишається побіч мурованої домівки. Кажуть, що в селі є читальня, вже п'ять літ як кооперативу заложили, не забули теж про молочарню, задумували також заснувати кружки „Рідної Школи“, придав би ся „Сільський Господар“—варто би продумати кооперативну якусь фабричку, млин, тартак, олійню, був би дохід для села і т. д.

В дійсности: розлоге, але занедбане село, хати між вербовими садами. Пишається церква—егеж! як параф'яни за іншими богами пішли по різних часовнях, в кооперативі українці, в молочарні руснаки, в Кружку „Рідної Школи“ знову українці, другі гуртки присіли комуністи, найдуться ще в селі бейбельники, або інші недовірки, кажи брате амінь! Ціла Содом і Гомора.

Між цим паюються чорна недоця, народ стогне, бідкається, але не бере себе лікувати. Звалює цілий тягар своєї недолі на других—вони нашої біди винні! А побічні триумфують, їхня машина дужчає, примельовує собі краще мелене та нам половою в очі завиває. Спить наша організація. З тих двох буденних малих примірів бачимо, що не час сьогодні сваритися на вірах, заглушувати село партійними драчками, визивати себе—та й не пора! Лемки тримайтеся разом! Тернову дорогу перейдемо; немає нічо вічного. Минуться й ці—що сьогодні вивисшені та другі понижені; наша кривда не пропаде, Бог є на небі!

Канонічна візитація на лемківсько-бойківському пограниччю, в тіснянській волости

Рідкого гостя витало українське населення в тіснянських горах у днях від 19—27-го червня ц. р. Вже 35. літ минуло як у послідне ми витали в себе нашого Владика Конс. Чеховича. Того року на червень зістала заповіджена візитація наших парохій через Преосв. Григорія Локоту з Перемишля. Тутешне населення в цілости чисто українське з великим одушевленням пригтовлялось на привитання свого Владики і князя греко-католицької Церкви. Першою парохією, яку відвідав Владика була **Тісна**, осередок нашої околиці. Назустріч Владичі виїхала численна бандерія зложена з більше як сотка людей у національних строях з прапорцями у руках. На тлі прегарного гірського краєвиду здавалось немов воскресло наше давнє минуле... се дружинники і народ витають свого князя. Перед тріумфальну браму під згуки дзвонів і привіти мас народу заїжджає Владика в авті. Тріумфальна брама прибранна численними українськими прапорцями як і папськими. Слідують привіти від парохіян старших

і молодших. При дверях церкви витає Владика о. Декан від численно зібраного деканального духовенства і парохії. Владика відправляє, голосить прегарну науку, розмовляє з парохіянами та покріплює їх на душі.

І кожного дня їде Владика до нової парохії, всюди народ численно зібраний витає князя Церкви. В численних селах як Лопінка, Терка, Завій та інші назустріч Владичі виїжджають молодці у прегарних козацьких строях і грімким „слава“ витають Епископа. Одним словом, у нинішних тяжких часах відвідини Владики були для тутешнього населення величавим духовим торжеством, незвичайною місією та духовним підбадьоренням.

Бідне тутешнє населення і національно багато скористало, витали по довгих літах свого князя. Пізнали, що вони не самі, опущені. Зрозуміли потребу більше дбати про Просвіту—бо численні у своїх привітах виразно це зазначували, що в злуці зі св. кат. Церквою бачуть краще завтра Українсько Народу.

Вї зацвила черемха

1. Ой, зацвила черемха, зацвила ярим цвітом,
Там пращався та стрілець січовий з білим світом.
2. Там пращався та стрілець січовий слізюньками,
Що не має кому прокопати йому ями.
3. Нема кому труни тисової зготовити,
Буде тіло чорне гайвороння розносити.
4. А черемха тую скаргу тиху зрозуміла,
Чисту душу стрільця січового пожаліла.
5. Спи спокійно, стрільчику січовий, спи, мій сину,
Бо я тебе чесно поховаю, як дитину.
6. Рано вранці прийшли за ним друзі поглядіти,
А за нічку стрільця січового вкрили цвіти.

Слово до Всіх свідомих Братів Лемків

Хвальна Редакція
„Нашого Лемка“

Вашого цінного листа ми одержали та дякуємо щиро за його та за Вашу дбайливість про нас тут на землі „Вашингтона“. Бачимо, що цікавитеся нами, коли хочете знати, як нам живеться в далеких американських сторонах і паче, як нам подобається „Наш Лемко“.

Часопис „Наш Лемко“, що його передплачуємо, дуже нам подобається, бо поміщує багато поучаючих статей і новинок з нашої дорогої Лемківщини; одначе найцінніше та найкраще у ньому це, що друкований нашою живою українською мовою, яку ми всі Лемки конечно повинні знати.

Якщо був би такий часопис як „Наш Лемко“ побачив Божий світ на Лемківщині тому 30 років, то сьогодні наші Брати Лемки були би свідомі—хто вони та до чого мають стреміти. Не було би різних червонорусских, ані карпато-русских, але всі були би свідомі українці.

І дійсно, якщо сьогодні всі наші Брати Лемки, що живуть в Америці в числі понад 250 тисяч—хотіли би як слід розуміти справу Лемківщини (що дай Боже як найскорше!), то цей наш перший український, історичної ваги часопис „Наш Лемко“ повинен появлятися не двічі в місяць, але стати славним українським щоденником для Лемківщини та вказати цілому культурному світові, що ми Лемки Українці враз з прочими нашими Братами за Сяном стаємо за краще завтра на Рідних Землях.

Одначе на жаль, хоч читаємо в кожному числі „Нашого Лемка“ заклики до поширювання, умасовлювання цього цінного часопису, не всі пізнали досі та як належить, зрозуміли вагу національної свідомости, бо хоч дехто й збере пару центів на нову передплату, то все таки ми всі ще далеко від того, щоб віддя-

читися рідному часописові.

Заснували ми тут в Елізабет Лемківський Комітет, до збирання підмог на просвітні цілі для Лемківщини, післали теж кілька соток доларів до Філії „Просвіта“ в Сяноці, але й це в порівнанні до жертвенности наших сусідів Чехів, що теж у повоєнних часах вибудували свою вільну державу при помочі своєї еміграції—наша жертвенність дуже мала. Правда—нас начисляють в Америці та в Канаді сотки тисяч та якщо кожний з нас зложить на рідний часопис лишень одного долара річно, тоді буде мати „Наш Лемко“ забезпечене існування, буде виходити що тижня та зможе поміщувати ще більше господарських, наукових, економічних, історичних, будуючих і освідомляючих статей для добра цілої української справи.

Богу дякувати жию тут в Америці вже 35 літ, але різниця між цими роками така велика—як далеко небо від землі, бо перед 35 роками не мали ми тут нічо, тільки один Український Народний Союз і то дуже слабенький, що зєднував нас всіх емігрантів з Карпат в одну Рідню та захоронював нас у Братствах тверезости, заснованих у Старому Краю бл. п. о. А. Бескидом—перед денационалізацією та п'янством.

Сьогоднішній Український Народний Союз має три і пів мільона капіталу в доларах і 30 тисяч свідомих національно та зорганізованих членів. Маємо свою власну українську гр.-кат. Церкву, українські школи, Український Народний Дім, Український Парк, дев'ять Українських Братств і Товариств, відділ О.Д.В.У., Громадянські Клуби, Комітет Лемківщини та це все в місцевості Елізабет. Немає між нами різниці, чи це Подоляк, чи Лемко, чи з Підкарпаття, чи аж з Волині, або з Холмщини, всі разом працюємо, щоб діждатися Великого

Завтра на Рідних Землях.

Тепер роботи в Америці дуже слабі, дехто бідує, але тут є інституції, що бідним допомагають і не дадуть бідувати та голодувати як у Старому Краю.

За Рідною Хатою дуже тужимо, але хотіли би ми дочекатися ясних днів, бо знаємо, які тепер там роскоші та гаразди, та не раз, а не двічі збирає нас туга, щоб побачити ще ці дорогі села, ці солом'яні стріхи, де ми родилися, свої молоді щасливі, безжурні літа проводили.

І віримо, що діждемося цієї дорогої хвилини.

Закінчуємо наше писання, бажаємо Вам всім ревним працівникам на просвітнянській Ниві як найкращого успіху та залізних витривалостей на славу і честь цілого Українського Народу.

Елізабет, у червні 1935. р.
Василь Левчик.

Поміщуємо в цілості цінного листа Нашого Брата з Америки та щиро дякуємо йому на цьому місці за його гарні та дорогі вістки з далеких сторін. Рівночасно заперічимо, що при кінці серпня приїде до Елізабет заслужений просвітнянський діяч п. М. Дудра з відчитом про правдиве життя та лемківські обставини під сучасну пору. Тому прохаємо прийняти його як рідного брата та допомогти йому як слід повести просвітнянську справу для користи так цілої Лемківщини як теж і для рідного часопису „Наш Лемко“.

Редакція.

Жидівські п'явки

У Кракові при вул. Страдом, Ро-муальд Вісьневські має античний склад та перепродує отрую етер. По його приїздять несовісні та хитрі на легкий хліб ганделеси, щоб затроювати цим шкідливим дурманом населення Горличчини і Новосандеччини. Цей „антикар“ разом з іншими жидюгами веде від довшого часу цей гандель, тричі був вже караний арештом за заборонену продажу етеру (кропки), тепер знову підвинулася йому нога та знов будуть його судити. Такого треба як найгостріше карати, бо поширювання етеру—це навмисне витроювання населення. Зокрема звертаємо ще раз увагу всім свідомим, щоб остерігали людей перед питтям етеру і шпиритусу денатуру, бо п'ячення веде до каліцтва та страшної заглади господарства й родинного життя.

У кожному українському селі му-суть бути Кружок „Відродження“.

Щєраз пригадуємо, що не можемо довше ждати на передплату, за-разом пригадайте Вашим сусідам, щоб й вони стали передплатниками „Нашого Лемка“.

Одрехівське життя та способи його лікування

(надіслана стаття)

Читальня „Просвіти“ в **Одреховій**, (Сяніччина) незадовго буде святкувати п'ятдесятиліття свого існування. Це перша читальня „Просвіти“ на Лемківщині, основана ще перед заложенням філії Товариства „Просвіти“ в Сяноці.

Одрехова змінилася до незнання від цього часу. Одрехівчани свідомі теж, хто вони. Довоєнні соломою криті хатки перебудували на просторі, соняшні, бляхою криті доми, завели сади; перемінили також довоєнний спосіб своїх господарок на взірцеву господарку. У парі з розвитком більшого знання найшлися способні господарі, що завели побіч головної господарки на ріллі, поступове пасічництво, знову другі плакають городовину, садівництво. Винеград, що його виплекав взірцевий господар на Мадарашівці виставлено на показ у Народній Торговлі в Сяноці.

Колись село того не чуло, що сьогодні має і переживає. Шкода, що предки Одрехівчан такі завзяті були в давнині, вони аж до Хмельницького ходили шукати правди.

Нині є в селі все, що хто зхоче. Вистарчить пригланутися в неділю в церкві. Там, де займали місце молодці, тепер майже пустка. Подібне діється і між дівчатами. Повно навірників, ложновірників і недовірків.

Бутні Одрехівчани шукають ради там, де ніхто її ніколи не знаходить. Доморослі провідники теперішнього одрехівського життя, або теж другі прицепні випадали русло Одрехови. Та даремні такі труди, бо й потічок, що крізь Мадарашівку, Гнатиківку, Котельцівку, Милянівку — підмулює господарські поля, гадюкою в'ється попри одрехівські гряди, дальше вовтузиться, рік-річно горне землю та не має стриму.

Забули Одрехівчани звідки вони, „раю“ забажали на землі, давай заведемо його у себе. І завели, бо-ж вони боролися за ці спеціальні права—ще від 1600 року (хто зна, чи ще не з давніша?) За ними обстоювали здавня сумежні села: Рудавка, Сенькова Воля, Босько, Заршин, Синів, перед самоволею панів і визиском державців з Комборні та Гачова. Виставили їм письменну грамоту, де „справедливо та під совістю зізнають, що село Одрехова від віків має свої власні—за свою кєрвавицю набуті поля, свої

вільні пасовиська, свій вільний ліс без двірських квітів і без оплати, свої вільні корчі до огорож, бо вони знаходяться на їхніх власних ґрунтах — це все готові в суді зізнати і присягою ствердити, якщо цього треба буде. Таку грамоту дали Рудавчани, Синівчани, Воляни, Боцани в перших початках минулого століття покривдженем Одрехівчанам,

У дарі за це одержали тепер від них червоного тельця, вимріяного одрехівськими просвітителями. Тут —мовляв—селянська доля!

Але приповідка каже: „Не туди Іване стежка в горох!“ Хочете бути вдячні сусідам — викуйте наперед самі себе. Кукіль і червоні маки виполоти вам з ваших ланів. Безперечно, що хвалимо та самі вказуємо кожну розумну народню, будуючу роботу для добра цілого Українського Народу, одначе сизифові праці теперішнього одрехівського проводу—на манівцях. Відродження села знаходить джерело у відродженні кожної життєздатної одиниці, з одиниць повстає рідня, що дає основу найкращій людській збірності—власній державі.

Одрехівчани могли би багато доброго зробити, своєю лицарськістю та вродженим хистом. Місто розводити зайві балачки про „божків“—краще підготувати гарний виклад про рільну культуру, про розумну гірську господарку, про піднесення селянського добробуту на основах творчої організованої — громадної праці. Егож, віримо, що найдуться люди доброї волі, що бажають спільно працювати над своїм визволенням і визволенням усіх своїх братів із пут економічного рабства. „Один за всіх, — всі за одного“. Це мужицьке право, що його пани з давен-давня закопали у палатах—у цьому короткому реченні! Найвищий теж час, щоб побудувати в селі „Діточу Захоронку“.

Не в обиду Вам це пишемо, але знаємо, що здоровий розум і щоденний досвід сам вказує це, що в боротьбі виходять побідно тільки ті, що в своїому житті поступають дорогою великого злучення і тривкої солідарності. Шкода кожної марно проведеної хвилини; перед нами велике завдання.

Направду не пізнаємо сьогодні села Одрехови, ми там були ще перед 15 роками, це сучасна розбу-

дова села кріпить у нас непохитну віру, що по наступних роках це село буде разом з другими поближкими селами взором організації всіх клітин народного і громадянського життя під кожним його оглядом. Треба лише усунути всі ферменти зависти, егоїзму та брудного інтересу, ферменти суспільної гнилі.

Заршинський

Народне господарство

Вже давно народи пізнали велике значіння збірної—творчої праці. Виявом цього—розвиток організованого зусилля до щораз кращого поступу. Одночасно повстають все свіжі, нові та корисні варстаті праці, у парі з цим знаходять працю такі, що їм затісно в селі, себто на батьківській ріллі. Зорганізовано народне життя в подробицях, від найменших його клітин—аж до основ.

Сьогоднішній тирольський селянин, або бельгієць не журиться, хто буде пасти його домашні тварини, хто виведе їх на межу, бо в Тиролі немає меж—вже давно вихіснували всі неужитки та межі під сади; там кожне село наймає одного спільного доглядача-пастуха, що забирає всі корови на-гарне просторе спільне пасовисько й там їх доглядає.

Бельгійська жінка не біжить скоро свит до міста з молоком, сиром, або яйцями, чи з курятами, дробом та з городовиною, бо на це є в кожному селі, в кожній місцевості окрема людина, свідомий справник, який полагодує всі орудки. Він знає дуже добре, де збувати селянські вироби, перепродувати, доставляти всі товари та набувати і купувати потрібні для села. Забирає до міста народне надбане, привозить до села гроші, тозар. Фундаментом, на яким спирається ціле господарське життя—це власний народний капітал. Велика світова війна нанесла Українському Народови необчислені шкоди на всіх ділянках організаційного життя. Зданий виключно на себе, на власні сили, Український Народ розпочав свої змагання без того капіталу. Це причина таких великих спустошень, які поробила криза в нашому народному господарстві. Викликала великий голод, який тепер розпановився по всіх українських землях. У парі з цим різні жидівські лихварі зосереджували в своїх руках найважливіші галузи господарського життя.

Кожний здобутий кєрвавицею український гріш у чужих руках, це тільки засіб, який в руках наших противників стає зброєю, зверненою проти нас, щоб задати нам як найбільше смертоносних ударів.

Хочемо просвіти і науки

Село Пулави коло Буківська

Богом і людьми забуте наше село. Наші хати у ярі над берегом каменистого потоку. Довкола високі гори, над головою небо. Тяжко добитися від нас до світа і до людей. Живемо наче за межою людських закутин. Не багато теж новин у наших хатах. Люди—з малим виїмком—не читають вісток зі світа, не цікавляться важнішими подіями. Бо хто буде працювати над нашим освідомленням? Ми ніколи не мали ще такого провідника, або духовного вітця, що хотів би попровадити нас до кращого знання. Одні займалися своїм господарством, другі бояться стратити ласку у своїх верхників, інші знову кажуть, що не будуть будувати України під Кичерою. Маємо гарний переказ про наше село, про нашу чудову Кичеру; другої такої гори немає у світі, вона нам дорога. Ще до війни стояв на її шпилі височавий дубовий хрест, що все нагадував нам давні, вільні часи. Старі господарі оповідають, що на Кичері стояв величавий монастир — в якому правили день і ніч богослуження та з висоти башт стежили, щоб необачки татарин, або турок не напав на наші хати, та не забирав наших дітей і жінок у ганебну неволю. Наші прадіди не знали ще оброблювати поля, вони випасали у лісах, на пасіках стада овець, коров, вели пасіки, робили з дерева різні гарні посудини, ходили з ними у доли, приносячи зерно на хліб і кашу.

Аж під одну осінь, як табунами товстих овець вкривалися наші дєбри, заграла сурма на вежі монастира, що вороги зближаються, у поспіху згромаджувалися всі на майдані монастира, що від заходу спадав стрімкою скалою над береги шумної ріки Вислока по при поля сусіднього села Тарнавки; там сходилися всі в часі тривоги, бо грізні розбишаки-татари палили по дорозі всі людські оселі. Вони робили напади в гори за українськими бранками, за медом і тучним стадом, забігали з під сянїцького замку за наживою у наші багаті сторони. І тоді сталася зрада, бо якийсь прибузда зо західних долів вказав стежку до монастира на Кичері. Татарва вирізала старців-монахів, молодь забрала в неволю, покула в ланцюги, зрадника прикувала до хреста, бо боялася, щоб він не навів на них тодішнього королівського вїська. Зрадників і вороги так карають.

Що сталося з Монастирем переказ не каже, але на цю пам'ятку поставлено хрест на вершці гори,

що його щойно москалі в 1916 р. спалили, щоб знищити всі (стратегічної вартости) знаки австро-угорської армії.

Війна минулася, люди деякі осталися у світі, другі вернули до рідних хат і почалася на ново господарка,—сказати б краще — щораз гірше капарення. Вічно хліба не достає, не має сотика на сіль, на камфіну; ніхто не думає про нові способи обрїбки ріллі, про переміну збіжжевої господарки на годівельну поступову. Наші батьки бояться книжки, або другого друкованого слова.

Молодь зачала у згоді громадського уряду і старших будувати свою хату, де примістили би читальню та кооперативу, що б український гріш лишався у своїх хатах та вічно не потопав у жидівських ненаситних руках по різних крамиках та шпіртайчарнях у Буківську і Риманові. — Одначе хата вкрита бляхою, чекає викінчення та першусього ідейної одиниці, яка поведе село до піднесення його добробуту та загального освідомлення. Сьогодні такі часи, що також і духовенство повинно вийти зі захристі та піти між народ, це другий святий обовязок кожного свідомого громадянина. На такого село Пулави чекає від віків.

Негамерський.

Велика пожежа у Сянїччині

Дня 27-го червня вибухла пожежа в селі Лодині у Сянїччині. Пожежа почалася з двірських будинків, що є власністю Лешка Дидинського. З двірських будинків вогонь перескочив на село й тут згоріло ще десять господарств. Шкоди є на двацять тисяч злотих, бо крім хат і господарських будинків погорів ще й інвентар. Самих овочевих щеп згоріло щось понад дві й пів сотки. В селі нема вогневої сторожі. Прибули вправді якісь три чужі „стражі“ та різні панки; але вони, замість рятувати, робили тільки гірший заколот та ще й покпивали собі, говорячи „Україна сен палі“. Таке говорили, бо між погорільцями є й наші. Крім того ті ніби пожежники „помагали“ ще й так, що обривали незрілі яблука й ломили щепи. Місцевий арендатор Светліцкі не хотів допомогти погорільцям навіть тим, щоб примістити їх худобу в своїх порожніх стайнях. Чергового дня, себто 28-го червня, знищив село ще й буревій, що перейшов над Сянїччиною. Буревій зробив у Лодині ще на яких 500 зл. шкоди; головно виломив усі щепи в садах.

Пробиваємося до світла

Наше село **Барвінок** належить до парохії Зиндранова. Довший час проживав у цій парохії священник о. Корнило Копистянський, що не любив свідомого селянина; він волів, щоб усі були темні, не просвіщені, тому в порі з другими держав нарід з далека від науки та від здорového, національного слова.

Одначе повоеення, жива та підприємчива барвінська молодь побачила, що годі довше жити серед цього жахливого затміння, тому за починном ідейних одиниць, починає культурно-освітню працю, намагається заложити в своєму селі Читальню „Просвіти“, повести село новими кращими шляхами до освіти й знання, маючи на увазі корисні прояви сусідних сіл. Та це подобалося збаламученим прихильникам Москви та о. Копистянському з його ріднею, тому він став поборювати та параліжувати народню працю. Накинувся з прилюдною сваркою на українців, мовляв — вони ширять роздор і незгоду; взивав громадян, щоб не допустити до основи читальні.

Такий стан тривав до 1931. року. По смерті о. Копистянського село стало жити новим життям. Прийшов до Зиндранової новий ідейний душ-стир о. Й. Каборівський та під його впливом зачала барвінська молодь свобідніше гуртуватися до відбудови українського села. Свідомі заложили в Барвінку Українське Спортове Товариство „Луг“, що гарно розвивалося.

Але й тут найшлися розбїдухи, бо до села приїхав учитель зі Зиндрової Байко та терстянський Гайда (про якого кажуть, що в комуну бавився в Мисцовій, подїбно як Безик в Синеві) та оба стали в кооперативній домівці сипа и громи на всіх братів українців — взиваючи до любови тих, що є в „Россїї“, до переходу на православя — хай пастир сам лишається без овець — розуміється мали на думці місцевого о. пароха. Батьків молоді захочували, щоб бити своїх синів і виганяти їм з голови Україну та українські товариства. Годиться згадати, що молодь дала доказ чемної поведінки, як „русскі просвітители“ зажадали, щоб всі нечлени кооперативи вийшли з домівки, бо будуть робити членські сходи. Тож світлома молодїж вийшла спокійненько. Одначе сьогодні старші та молоді добре знають, що робота „кацапні“ це примелювання чужого млина — це стара гудка, що свое вигуділа. Ніхто не буде вже тепер жидівським помийником, досить вже наїкормилися би жидівські бенїкарти; на це ж і розум людоньки вистаріли в горах, щоб знати, де шукати відвічної української правдивої правди.

Граничний.

Дали одуритися

(правдива подія)

Убоге лемківське село потопало у вечірному сумерку. Де-неде блимали бліді світла. На краю села стоїть стара, похилена хата Петра Страховича. Крізь мале вікно, паде ледки помітна смуга сірого світла. По хаті вештається Петро і його жінка—Анна. Вже по вечеряли. На печі тихо сплять діти. Анна миє горшки, Петро роззувається; лагодяться до сну. Нараз хтось застукав до дверей — з початку тихо, відтак голосніше.

— Іди но, відчини — відізвалася Анна. Петро, щось невиразно забурмотів, втягнув роззутий черевик, відчинив хатні двері та в снігах крикнув: — Хто там?!

— Я-я! Не бійтеся, відчиніть! Петро відсунув замок; двері відчинилися. До сіней вдерся гострий вітер та враз переступив поріг якийсь незнаний мужчина. Петро замкнув двері й оба з незнакомим увійшли до хати.

— Добрий вечір, вам господарю і вам господине! — відізвався підлесно незнакомий.

— Доброго здоров'я! — відказав Петро.

— Я, — тягнув даліше незнакомий—бідний подорожний, безробітний і прошу вас, щоб ви були такі ласкаві і гереночували мене. Я багато місця вам не займу, приміщуся денебудь на лаві.

— Та, щож... вже якось вас переночуємо, сідайте — сказав Петро, одначе в голові майнула йому думка: Є, на „бідного подорожного“ то він не виглядає, опецькуватий, гарно вбраний, під бородою краватка... Ну, але це либонь якийсь добрий чоловік, так мило говорить... то чому-б не переночувати?

— А звідки ви будете чоловіче і що там по світу чувати, кудою ви блукаєте?

— О-о, я чесний господарю з далека, аж ген з півночі, від моря. А по світу чувати стільки різних новин, що страх! Цілу ніч було-б що розказувати. Але будьте ласкаві і перше ви розкажіть, що тут коло вас чувати, а опісля то я вам не одне цікаве розкажу.

— Коло нас зле чувати, біда велика, злодії крадуть, так, що годі якнебудь встергтися. От мені доперва в тамтїм тижні вкрали: чоботи, упряж з коней і колесо від воза. А з таких дрібніших речей, то майже щодня щось пропає.

— Що, що? То у вас так розпаношилися злодюги? А то доперва цікава справа! От у нас, властиво в нашій околиці не теє. Там в моїх рідних сторонах, не то, що жадної речі ніхто не рушить, але

навіть гроші можна лишити серед подвіря і так ніхто не візьме...

— Є-є то не може бути — перебив Петро.

— Ви не вірите мені? Та щоб я з вашої хати не вийшов, коли, що небудь брешу. Але то не є така проста справа, як вам здається. В моїх сторонах, хочби злодій хотів вкрасти, то не може, бо там є такі розумні люди, що знають злодія замовити. А коли б так трапилося, що злодій таки відважиться і хоче щось украсти, тоді ця сила замовлювання приковує його до місця і він при вкраденій речі стоїть мов стовп, аж до рана. Рано то вже господар робить з ним порядок...

— Ох, коли б нам знати такі замовлювання? — зітхнула Анна.

Незнакомий повів довкола очима і притишеним голосом сказав:

— Бачу, що я попав, між добрих і чесних людей. Мушу признатися вам щиро, що і я знаю такі замовлювання, а навіть можу віднайти та спровалити злодія, хоч би він не знати, де був...

— Иой, то може-б ви пане віднайти того злодія, що покрав мені стільки речей! — аж крикнув Петро.

— Та чому-би ні. Кому йншому то я-б цього не зробив за жадні пінязі, але для вас, то я готов потрудитися і віднайти того чортового сина, що вам стільки пакостей накоїв. Крім того можу ще навчити вас цих замовлювань, щоб ви на будуче могли вже самі охоронитися від злодів й взагалі перед поганими людьми. Лише за дурно я того не буду міг зробити... то буде коштувати 15 зл. За те я віднайду вам злодія і пришлю книжку славного планетника, з якої ви навчитеся: замовлювати злодів, ворожити і багато, багато цікавих речей...

Поторгувалися і незнакомий спустив на 13 зл. — Вже було далеко за північ, а вони ще балакали. Незнакомий гарними словами так їх підійшов, що вони все повірили йому—мов якому пророкові. Врешті згасили світло... Темнота огорнула всіх своїми чорними крилами. Полгали спати.

Ледви благословилося на світ, як Анна встала, розпалила в печі і стала ладити снідання. Для незнакогого насмажила яєць і побігла до сусіда за молоком (своя корова не доїтьсья). У сусіда розказала, що в них ночує якийсь дуже розумний чоловік, який знає: замовлювати злодів, ворожити, лічити і повно, повно других цікавих штук. Сусід Василь зацікавився. Таж йому вкрали збіжжа й вбрання, тож такий чоловік, що віднайшов би злодія, зробив би йому, немалу вигоду. Василь зараз побіг до Петра.

Незнакомий вже встав. Василь

вклонився йому і каже:

— Може би ви пане знайшли і могого злодія... я вам добре заплачу.

— Добрим людям, я готов радо послужити, але то буде коштувати 15 злотих.

— Та нехай буде, коли-б лише злодій знайшовся.

— Ну, за це, то вже не бійтеся! Поснідали. Незнакомому заплавили зараз гроші і вибралися шукати злодів. — Були вже далеко за селом. В одному місці незнакомий став крутитися. До землі повпихав патички, зачав воркотити якись незрозумілі слова та по хвилині відізвався:

— Той злодій тут спочивав... Але то якийсь хитрун.. ну, та я ще не таких знаходив!

Пішли даліше. Увійшли в ліс і на одній невеличкій полянці, незнакомий знову зупинився.

— Гов, бо слід зачинає мені плутатися. Тих злодів, було аж трьох. З кишені витягнув якись папери і вручив їх Петрові, та Василеві.

— Тепер ви оба мусите йти в те місце, де я позапихав патички та там спалите ці папери. Я зістану тут і буду тимчасом слідити, а ви найпізніше за годину, мусите тут вернутися.

Петро з Василем пішли на вказане місце, спалили там папери і знову вернулися до ліса.—Незнакогого немає. Ходять, кричать, гукають, але по нім і слід пропав.

П. Попередний

ПОСМІЄМЕСЯ КАПКУ.

ПО РАДІ.

Мошко: Ну, Іване, што там у вас на раді урадили?

Іван: Вей, — та врадили таке, щоби більше в жидів не купувати.

Мошко: Ой вей! А ми жидкове і без ради нічого у ваших склевах не купуємо.

У ПЕКАРЯ.

— Дайте два бохонці хліба.

— Білого, чи чорного?

— Все одно, бо то й так для сіного.

ДОБРА РАДА.

Жінка до лікаря: Мій гзда бесідує цілми почамі. Що робити, щоб його влічити?

Лікар: Позвольте йому виговоритися цілий день.

ГРОЗИТЬ.

Жінка: Як сьогодні вернеш до хати знову так пізно, як вчора вернув, то знай, що завтра цілий день не буду до тебе говорити!

Муж: Добре. Годжуся.

Вступаймо масово в члени Українського Прогіалькогольного Товариства „Відродження“ та засновуймо в кожній громаді кружки та філії Товариства, в яких згуртуються усі українці громадяни й громадянки, що хочуть словом та добрим приміром поширити тверезість.

Проф. І Филипчак

Віче в Сяноці в 980 р.

— Щож нам тепер робити, до-рогі браття карпати? Я цієї думки, що ми не можемо лишитися на розстайній дорозі. Ми повинні вибрати посольство і відправити його в Київ і там просити великого князя Володимира, щоб нас карпатів-лемків і черненські городи прийняв під свою могутчу руку, під свій скиптр.

— Хочемо під українського князя! — заговорила товпа: — хочемо до Києва! Там будемо мати спокій, там ніхто не порушить нашої святої прадідної віри!

В тім відізався з товпи якийсь голос: — Пошож нас до Києва, там язичники, Володимир ще язичник! Не хочемо кланятися знову Перунові!

Був це тивун з Грибова, Мерена, який бував трохи між чехами та німцями.

На це відповів йому воевода чудецький Афтаназій, що нам нічого боятися, що на сході ще язичество, бо має певні відомості, що великий князь Володимир носить з гадкою якраз прийняти Христову віру. Він лишень зверху ще поганин, а в глибині душі своєї давно вже леле християнські ідеї, він розіслав уже послів по всіх усядах ці лого світа, щоб провідалися, котра віра найліпша. На його двір сходяться відпоручники від всіх вір інамовляють великого князя Володимира, щоби прийняв їхню віру, однак після моїх відомостей, він піде за приміром своєї бабки великої княгині Ольги і прийме віру Христову з Грешії. — Дятого я раджу вам, дорогі браття вибрати послів і послати їх в Київ і просити великого князя Володимира, щоб нас прийняв під свою високу руку, щоб нас прилучив до наших братів руснаків до спільної матері Руси—України.

Слова Афтаназія зробили велике та сильне вражіння на зібраних лемків. Настало гробове мозчання.

По хвилі відізався князь Якун: — Дорогі браття! Тому, що всі бесідники висловили вам свої погляди на нашу судьбу і майже всі в товпі загули за злукою нашою в Києвом, ще раз питаюся вас всіх тут зібраних, чи згідні ви з цим, щоб слати послів до Києва до великого князя Володимира, щоб нас взяв під свій могутчий покров—хто за цим хай відозветься.

— Всі! Всі! — загуло в товпі.

— Вибирайтеж вільними головами послів до Києва, по одному

Докажіть ділом, що розумієте гасло
„Свій до Свого“

і забезпечить свої будинки в дозволеній законом 1/3 частині, а рухомости в повній вартості в одному-одному українському

Товаристві взаємних
обезпечень

„ДНІСТЕР“
Львів, вул. Руська ч. 20.

з кожного опілля — сказав князь Якун.

— Хай буде по двох — загуло в громаді.

Нарід заметушився, поділився на гуртки. Кожне опілля представило князеві самих досвідчених людей, між якими був на першій місці старий Ятко з Лішні, 70-літній старичок. Однак він відказався від так далекої дороги. На його місце сяницьке олілля вибрало його сина, Філька, котрий знав добре світ, та скаже розумне слово навіть до самого князя.

Вибрані послів в числі 40 осіб лишилися у князя Якуна на нзраду. Монах Іоаникий уложив на пергаменті прохання до великого князя Володимира, що нарід український з племені карпатів або лемків хоче на віки зістати під його рукою, зєдинений з великим народом русько-українським.

Оначено день виїзду послів, котрі з великими дарами відіхали до Києва.

—
Замітка: Отсе ми вдрукували один розділ з книжки проф. Івана Филипчак під назвою „За Сян“, історичного оповідання з кінця X. і початку XI. в'ку на тлі землі і народу лемківського. Варто цю інтересну книжку кожному перечитати.

Редакція

За поширювання „Дзвіночка“

Дня 1-го липня ц. р. відбулася в сяницькому суді дуже цікава розправа проти о. Михайла Гайдука, тепер сотрудника в Коростенку, а раніше в Полонній. Сяницьке старство (мгр. Лисий) покарало його гривною в квоті 15. зл. за те, що він „заводово трудні се випожичанєм часописма „Дзвіночок“ всьруд дзятви школьней і заводово учи церковни хур“. Хоч доказано, що „Дзвіночок“ не є: заборо-неним часописом, що о. М. Гайдук шкільній дітвори його не дзавав, ані не перепитував дітей із прочитаного та що обовязком священика є вчити церковний хор, старство покауало о. Гайдука, а о. д-р Масюх переніс його з Полонної до Коростенка. Засуджений відкликався до суду, а цей по переведеній розправі увільнив о. Гайдука від провини й кари. В суді переслухано багато шкільних дітей, а ці одногласно залперчили, начеб о. Гайдук у школі перепитував діти із прочитаного „Дзвіночка“, кількоро дітей зізнало згідно з правдою, що вони самі передплачують для себе „Дзвіночок“ та другим дітям його позичають. Донесення за „Дзвіночок“ зробив управитель школи.

З попередним 14(38) числом вислали ми чеки та ще раз пригадуємо, що дійсно не можемо довже ждати на передплату.

Жадайте всюди

тільки свої-рідні

паперці і тутки

„КАЛИНА“

Всі научаймося своєї літературної мови!

Вийшла нова книжка проф. Івана Огієнка

„РІДНЕ СЛОВО“

ПОЧАТКОВА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Част. I: Фонетика й правопис. 154 ст. Ціна 1 зл. (25 центів для Америки) з пересилкою.

Підручна книжка для вивчення всеукраїнської літературної мови для дітей, юнацтва й шир. громадянства. Замовляти від Адміністрації „Рідної Мови“, Warszawa IV, ul. Stalowa 25, m. 10 Konto czekowe P.K.O. ч. 27110.

Кооператива
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“

Львів, Церковна 2.

виробляє найкращої якості

цикорію „Луна“

підмінку кави „Пражів“

солодову каву „Луна“

Всі купуємо тільки вироби
рідного промислу.

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ву шпальту — 30 сот. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.